II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 13 mai 2009

privind măsurile C 20/07 (ex NN 31/07) puse în aplicare de Spania în favoarea Pickman

[notificată cu numărul C(2009) 3541]

(Numai textul în limba spaniolă este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2009/849/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1),

după ce a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile [1] în conformitate cu articolul menționat anterior și ținând seama de observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

(1) În urma acuzațiilor formulate de un reclamant într-o scrisoare înregistrată la 5 aprilie 2006 conform cărora autoritățile spaniole au acordat ajutor de stat societății *Pickman — La Cartuja de Sevilla S.A.* (denumită în continuare „Pickman" sau „societatea"), Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia") a solicitat informații de la autoritățile spaniole prin scrisorile din 12 aprilie 2006 și 12 februarie 2007, la care autoritățile spaniole au răspuns prin scrisorile înregistrate la 7 iunie 2006, 30 august 2006 și 18 aprilie 2007.

(2) La 27 iunie 2007, Comisia a informat autoritățile spaniole că a decis să inițieze procedura și a primit observațiile acestora în scrisorile din 15 septembrie 2007 și 26 noiembrie 2007.

(3) În urma publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, la 10 octombrie 2007, a deciziei de inițiere a procedurii în conformitate cu articolul 88 alineatul (2) din tratat (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii"), prin care părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile, Comisia a primit observații de la beneficiarul ajutorului prin scrisorile înregistrate la 26 noiembrie 2007 și 7 aprilie 2008. La 12 februarie 2008 și 11 aprilie 2008, aceste observații au fost înaintate autorităților spaniole, care au formulat un răspuns la 2 aprilie 2008. Nu s-au primit observații de la părțile terțe.

2. BENEFICIARUL

(4) Pickman este un producător de farfurii și articole de porțelan cu sediul în Sevilia din anul 1841. Întreprinderea s-a axat în mod tradițional pe fabricarea de produse artizanale de gamă superioară și pe comercializarea directă a acestora către hoteluri, restaurante și societăți de catering sau prin punctele partenere de desfacere cu amănuntul. De curând, aceasta și-a diversificat activitățile pe piața cadourilor de protocol și servicii hoteliere. În prezent, Pickman are aproximativ 140 de angajați, iar în anul 2005 avea o cifră de afaceri de 4,28 milioane EUR. Prin urmare, trebuie privită ca întreprindere mijlocie [2].

[1] JO C 239, 11.10.2007, p. 12.

[2] În sensul Recomandării Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

(5) Pickman operează pe piața articolelor de ceramică, ale cărei vânzări se ridică în total la aproximativ 26 de miliarde EUR, sumă care, conform estimărilor, reprezintă o treime din producția mondială totală și asigură locuri de muncă pentru 222 000 de persoane. Mai exact, segmentul de piață definit ca „veselă și articole ornamentale" prezintă anumite caracteristici specifice, și anume faptul că se bazează în mare măsură pe forța de muncă, este în legătură strânsă cu consumatorul final și manifestă nevoia puternică de a concura în ceea ce privește modelul și calitatea. Această piață este deschisă schimburilor intracomunitare, în cadrul cărora Regatul Unit și Germania sunt principalele țări producătoare și consumatoare, cota Spaniei fiind mai mică de 5 %, și există concurență între producători. La nivel național, în Spania funcționează 11 societăți, cu un număr de circa 3 000 de angajați și un volum anual de vânzări de 60 de milioane de articole, a căror valoare anuală totală ajunge la 84 de milioane EUR ([1]).

3. MĂSURILE

(6) Măsurile care fac obiectul deciziei de inițiere a procedurii sunt următoarele ([2]):

— măsura 2: renunțarea la datoria Pickman față de Fondul de Securitate Socială în valoare de 3,29 milioane EUR prin intermediul unui acord special încheiat la 11 aprilie 2000 diferit de acordul general pentru creditori;

— măsurile 3-6: o serie de împrumuturi participative cu o valoare totală de 1,87 milioane EUR și subvenții destinate investițiilor în active corporale și necorporale cu o valoare totală de 2,59 milioane EUR prevăzute într-un plan de restructurare depus de Pickman la *Junta de Andalucía* [Guvernul Regional din Andaluzia], care l-a aprobat la 2 martie 2004 conform descrierii de la considerentele 50, 51 și 52 din decizia de inițiere a procedurii;

— măsura 7: o garanție acordată de *Agencia de Innovación y Desarrollo de Andalucía* [Agenția pentru Inovare și Dezvoltare din Andaluzia] (denumită în continuare „IDEA"), care acoperă 1,3 milioane EUR, respectiv 80 % dintr-un împrumut în valoare de 1,65 milioane EUR negociat de Pickman cu o bancă și încheiat de părți la 28 decembrie 2005. Garanția nu s-a aplicat.

4. MOTIVELE CARE AU STAT LA BAZA INIȚIERII PROCEDURII

(7) În decizia de inițiere a procedurii, concluzia intermediară a Comisiei a fost aceea că măsurile 2-7 ar putea constitui ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

(8) Întrucât principalul obiectiv al măsurilor a fost, în aparență, asistarea unei societăți aflate în dificultate, Comisia a considerat că Liniile directoare comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ([3]) (denumite în continuare „Liniile directoare din 2004") se aplicau, deoarece măsura 7, în eventualitatea în care ar constitui ajutor de stat, a fost adoptată după intrarea în vigoare a respectivelor linii directoare.

(9) Mai exact, evaluarea preliminară a Comisiei a fost următoarea:

— măsurile nu pot fi considerate drept ajutor de salvare, luând în considerare atât forma, cât și durata acestora;

— este posibil ca Pickman să fi beneficiat de ajutor de restructurare însă, în absența unui plan de restructurare, nu se poate evalua dacă măsura ar restabili viabilitatea pe termen lung a societății.

(10) Pe baza informațiilor disponibile, Comisia a decis să inițieze procedura oficială de investigație pentru a înlătura îndoielile cu privire la natura de ajutor de stat a măsurilor în discuție și compatibilitatea acestora cu piața comună.

5. OBSERVAȚIILE SPANIEI

(11) După ce au fost informate cu privire la decizia de inițiere a procedurii, autoritățile spaniole au trimis următoarele observații cu privire la măsurile individuale în discuție.

Măsura 2: Renunțarea la creanțele față de Tesorería de la Seguridad Social [Trezoreria Securității Sociale]

(12) În ceea ce privește măsura 2, autoritățile spaniole subliniază faptul că Trezoreria Securității Sociale, în calitate de creditor preferențial, a avut prioritate în fața simplilor creditori, clasându-se imediat după creditorii cu garanții și datorii față de personalul societății. Prin urmare, avantajul acestui statut preferențial nu constituie o prioritate absolută, ci permite creditorului să nu semneze acordul general cu creditorii și să opteze pentru un acord special pentru a obține condiții care, în baza legislației naționale aplicabile, trebuie să fie mai favorabile decât cele stipulate în acordul general cu creditorii. De asemenea, autoritățile spaniole descriu în detaliu singurele două alternative posibile, și anume confiscarea anumitor active corporale și necorporale. Totuși, aceasta nu este prioritară altor ipoteci înregistrate anterior sau plăților privind forța de muncă și, prin urmare, există o mare probabilitate ca acestea să aibă ca rezultat un grad mai scăzut de rambursare a datoriilor Pickman.

([1]) Informații disponibile pe site-ul internet al Industriei Europene a Ceramicii www.cerameunie.eu și Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1073,46587259&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_product_code=KS-BW-07-001

([2]) Din motive de claritate, numerotarea utilizată în decizia de inițiere a procedurii va fi utilizată și în prezenta decizie.

([3]) JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

(13) Autoritățile spaniole rectifică afirmația de la considerentul 16 din decizia de inițiere a procedurii, precizând faptul că, în baza acordului general cu creditorii, au existat două alternative și nu două posibilități cumulative: recuperarea a 5 % din creanțe în termen de 75 de zile sau a unui procent de 20 % în termen de 17 ani fără dobândă.

(14) Cu toate acestea, profitând de poziția sa preferențială, Trezoreria Securității Sociale nu a semnat acordurile generale cu creditorii și a optat pentru un acord special care, în opinia sa, oferea o perspectivă de recuperare mai bună decât acordul general cu creditorii. Prin urmare, Pickman, care datora 4 milioane EUR Trezoreriei Securității Sociale, a convenit să plătească 18 % din acea sumă într-un interval de opt ani, plus dobândă la o rată anuală de 3,25 %. În plus, acordul special includea o garanție conform căreia acesta înceta în mod automat în cazul în care orice alt creditor ar fi beneficiat de un tratament mai favorabil. De fapt, după achitarea sumei de 595 676,89 EUR pentru cotizațiile lucrătorilor, la 27 mai 2004, Pickman a achitat suma de 2 012 786,39 EUR.

(15) În final, autoritățile spaniole susțin faptul că „interesul general" la care se face referire la considerentul 18 din decizia de inițiere a procedurii face parte dintr-o formulă generică utilizată în toate acordurile încheiate în cadrul procedurilor de recuperare a datoriilor. De fapt, Trezoreria Securității Sociale a încercat să recupereze suma maximă posibilă de la debitor, acționând, astfel, în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață, și neagă faptul de a fi avut orice altă intenție decât aceea de a încerca să obțină recuperarea maximă posibilă.

Măsura 7: Garanția publică pentru un împrumut

(16) Autoritățile spaniole pretind că, având în vedere Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții [1] (denumită în continuare „Comunicarea privind garanțiile"), măsura nu constituie ajutor de stat. În primul rând, Pickman nu poate fi privită ca o întreprindere în dificultate, un astfel de statut fiind necesar obținerii unui împrumut fără intervenția statului, deoarece situația sa s-a îmbunătățit semnificativ în 2005, până în punctul în care a obținut rezultate pozitive în 2006 și a beneficiat de încrederea băncilor care, practic, i-au acordat un împrumut în condiții normale de piață, respectiv la rata Euribor, care în acel moment era de 2,783 puncte, plus 1,25 puncte.

(17) De asemenea, autoritățile spaniole susțin că nu a fost implicat niciun fel de ajutor de stat, deoarece garanția era legată exclusiv de o singură tranzacție financiară specifică, și anume acoperirea a 80 % (1,3 milioane EUR) din valoarea totală a unui împrumut cu o durată limitată de 10 ani. De asemenea, autoritățile spaniole evidențiază faptul că Pickman a achitat prețul de piață pentru garanție, deoarece a plătit o primă anuală de 1,5 % și a înregistrat, de asemenea, o ipotecă în favoarea IDEA, care reprezenta, în sine, 13 % din valoarea proprietății imobiliare de 10 950 000 EUR.

Măsurile 3-6: Împrumuturile participative și subvențiile

(18) Autoritățile spaniole nu neagă faptul că măsurile 3-6 au constituit ajutor de stat, însă pretind că acestea nu le-au notificat deoarece au considerat că măsurile făceau parte dintr-o schemă de ajutor pentru sprijinirea investițiilor, creării locurilor de muncă și IMM-urilor în Andaluzia, fapt ce a oferit, de asemenea, posibilitatea de a acorda ajutorul de salvare și de restructurare IMM-urilor aflate în dificultate, și că această schemă fusese deja aprobată de Comisie [2] (denumită în continuare „schema aprobată").

(19) În această privință, autoritățile spaniole susțin faptul că toate condițiile stipulate în baza schemei aprobate au fost satisfăcute. Acestea sunt de acord cu faptul că dispoziția care fixa valoarea totală maximă autorizată la 4 milioane EUR pentru fiecare beneficiar nu a fost respectată întocmai, având în vedere faptul că măsurile 3-6 s-au ridicat la o valoare totală de 4,46 milioane EUR. Totuși, acestea consideră că neinformarea Comisiei cu privire la excedentul de 0,46 milioane EUR sau chiar la valoarea totală a ajutorului, constituie o neregularitate administrativă care nu afectează conformitatea esențială a măsurii cu schema aprobată, fapt ce trebuie, de asemenea, confirmat rezonabil de Comisie.

(20) Pe de altă parte, autoritățile spaniole sunt de acord că măsurile 3-6 trebuie evaluate ținând cont de Liniile directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate adoptate în 1999 [3] (denumite în continuare „Liniile directoare din 1999"), având în vedere că acestea erau singurele linii directoare în vigoare la momentul acordării ajutorului, ca fiind o tranzacție unică în baza unui plan de restructurare trimis autorităților spaniole în contextul schemei aprobate. De fapt, contrar evaluării preliminare efectuate de către Comisie în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile spaniole consideră că măsura 7 nu trebuie privită ca ajutor de stat (a se vedea considerentele 15 și 16 de mai sus) deoarece nu s-a acordat niciun fel de ajutor de restructurare după publicarea Liniilor directoare din 2004.

[1] JO C 71, 11.3.2000, p. 14.

[2] N 507/2000 Schema de ajutor regional pentru investiții, ocuparea forței de muncă și IMM-uri.

[3] JO C 288, 9.10.1999, p. 2.

(21) De asemenea, autoritățile spaniole subliniază faptul că, atât în baza Liniilor directoare din 1999, cât și a Liniilor directoare din 2004, ajutorul trebuie privit ca ajutor de restructurare compatibil. De fapt, în 2003, Pickman avea 128 de angajați și a realizat o cifră de afaceri de 2,35 milioane EUR, putând fi, astfel, calificată drept un IMM, tip de societate pentru care Comisia nu trebuie să aprobe un plan. În orice eventualitate, planul de restructurare îndeplinește cerințele Comisiei, dat fiind că acesta este pentru 6 ani, se limitează la cerințele minime de restabilire a viabilității Pickman, conform studiului de piață atașat, și prevede că Pickman trebuie să contribuie semnificativ la asigurarea viabilității sale. În acest sens, autoritățile spaniole fac referire la o decizie prin care Comisia a aprobat un ajutor de restructurare nenotificat în favoarea unui alt IMM spaniol care operează în același sector ca și Pickman, *Porcelanas del Principado* ([1]), pe baza conformității esențiale cu condițiile Liniilor directoare din 1999 și a denaturării limitate a concurenței rezultate în urma ajutorului.

(22) În final, autoritățile spaniole subliniază importanța Pickman pentru industria locală din Andaluzia și Spania, punând în balanță lunga sa tradiție istorică și culturală și denaturarea limitată a concurenței rezultată în urma ajutorului acordat unui IMM cu o cotă de piață foarte limitată.

6. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

(23) În urma publicării deciziei de inițiere a procedurii în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, Comisia a primit observații doar din partea beneficiarului, Pickman, privind diverse măsuri în discuție. Aceste observații sunt incluse în considerentele 24-32.

Măsura 2: Renunțarea la creanțele față de Trezoreria Securității Sociale

(24) Pickman contestă analiza preliminară a Comisiei conform căreia măsura 2 constituie ajutor de stat și sprijină argumentele înaintate de autoritățile spaniole potrivit cărora acordul special semnat cu Trezoreria Securității Sociale a fost preferențial și a garantat cea mai ridicată și mai rapidă rată de recuperare posibilă, care este conformă cu motivația unui creditor privat într-o economie de piață. Beneficiarul subliniază, de asemenea, faptul că, din acel moment, toate datoriile restante ale Pickman la Trezoreria Securității Sociale au fost recuperate, iar contribuțiile ulterioare au fost achitate în mod regulat.

Măsura 7: Garanția publică pentru un împrumut

(25) Pickman afirmă că măsura 7 nu poate fi privită ca ajutor de stat întrucât îndeplinește toate cele patru condiții stipulate în Comunicarea privind garanțiile.

(26) De fapt, în decembrie 2005, Pickman ieșea din criză, pierderile sale scăzând de la peste 2 milioane EUR în 2004 la aproximativ 0,15 milioane EUR în 2005. În plus, aceasta putea obține un împrumut în condiții normale de piață și a primit, într-adevăr, un împrumut de 3,3 milioane EUR de la Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Huelva y Sevilla în 2004, atunci când se afla încă în dificultate, asigurând valoarea totală a acelui împrumut cu o ipotecă. Garanția publică pentru împrumutul de 1,6 milioane EUR nu acoperea mai mult de 80 % din acel împrumut și a durat doar zece ani. În final, aceasta a plătit prețul pieței pentru împrumut: Pickman a achitat o primă anuală de 1,5 % și a asigurat garanția în întregime cu o ipotecă în favoarea IDEA asupra unei părți din proprietatea imobiliară.

(27) Ca răspuns la o solicitare a Comisiei pentru o estimare a valorii proprietății imobiliare a Pickman în ultimii ani, Pickman a trimis două estimări independente datate 31 mai 2005 (10 962 598,56 EUR) și 4 octombrie 2007 (12 512 066,27 EUR). La 20 mai 2004, proprietatea imobiliară nu a fost ipotecată, întrucât la 8 mai 2007 aceasta a fost grevată cu două ipoteci, prima în favoarea Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Huelva y Sevilla, iar a doua în favoarea IDEA, prima în valoare de 3 300 000 EUR plus dobândă și costuri, iar a doua în valoare de 1 300 000 EUR plus 104 000 EUR în costuri. Pickman susține faptul că valoarea totală a acestor două ipoteci a rămas, cu toate acestea, semnificativ mai redusă decât valoarea estimată a proprietății imobiliare, iar riscul foarte limitat asumat de IDEA a fost, prin urmare, acoperit în mare măsură pe baza prețului global al pieței achitabil în mod normal. În consecință, Pickman este de părere că cele patru condiții sunt satisfăcute și că nu este implicat niciun fel de ajutor de stat.

Măsurile 3-6: Împrumuturile participative și subvențiile

(28) Pickman nu face nicio referire la evaluarea inițială a Comisiei conform căreia măsurile constituie ajutor de stat, însă pretinde că acestea sunt în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE și sunt acoperite de schema aprobată, care prevede posibilitatea acordării de ajutoare de salvare și de restructurare IMM-urilor aflate în dificultate.

(29) Pickman subliniază faptul că măsurile respectă cerința stipulată în baza schemei aprobate și că acestea depășesc plafonul de 4 milioane EUR cu doar 0,46 milioane EUR, o sumă semnificativ inferioară plafonului de 10 milioane EUR stabilit la punctul 68 din Liniile directoare din 1999 pentru schemele de sprijinire a IMM-urilor.

(30) Schema aprobată, la fel ca Liniile directoare din 1999, prevede ca ajutorul să fie limitat la minimul necesar și ca beneficiarul să contribuie în mod semnificativ la planul de restabilire a viabilității sale pe termen lung, însă nu include nicio prevedere referitoare la măsurile compensatorii. Singura obligație care îi revine beneficiarului ajutorului este aceea de a nu-și mări capacitatea de producție.

([1]) Decizia 2004/32/CE a Comisiei (JO L 11, 16.1.2004, p. 1).

(31) Pickman susține că planul de restructurare care aprobă măsurile 3-6, elaborat de un evaluator independent, Auditoria y Consulta S.A., în octombrie 2003 și aprobat de autoritățile spaniole în luna martie 2004, este pe deplin conform cu cerințele referitoare la principiul „prima și ultima dată", la necesitate, contribuția proprie, interzicerea măririi capacității și perspectiva viabilității pe termen lung în diferite situații.

(32) În final, Pickman subliniază faptul că măsurile nu au cauzat nicio denaturare ilegală a pieței și au adus beneficii unei întreprinderi mijlocii situate într-o regiune menționată la articolul 87 alineatul (3) litera (a), cu o cotă de piață foarte limitată în ceea ce privește volumul global al activității comerciale, care a respectat în întregime graficul planului de restructurare aprobat și și-a îmbunătățit corespunzător situația financiară din 2006, astfel nemaifiind necesară punerea în aplicare a măsurilor compensatorii.

(33) În ceea ce privește observațiile formulate de Pickman, autoritățile spaniole susțin pe deplin argumentele înaintate, precum și concluzia potrivit căreia măsura 2 și măsura 7 nu trebuie privite ca ajutor de stat, în timp ce măsurile 3-6 constituie ajutor existent, compatibil, în orice eventualitate, cu piața comună.

7. EVALUARE

Existența ajutorului

(34) În baza articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, orice ajutor acordat de un stat membru sau prin resurse de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producției anumitor bunuri este incompatibil cu piața comună, în măsura în care afectează comerțul între statele membre.

(35) Ca punct preliminar, Comisia va evalua măsura 7 după evaluarea măsurii 2, urmând ordinea observațiilor transmise de autoritățile spaniole și de beneficiar. De fapt, clasificarea măsurii 7 are implicații asupra setului de norme care trebuie aplicate măsurilor rămase 3-6, astfel cum s-a anticipat în decizia de inițiere a procedurii și s-a stabilit în prezenta decizie.

Măsura 2: Renunțarea la creanțele față de Trezoreria Securității Sociale

(36) În ceea ce privește măsura 2, incertitudinile Comisiei din decizia de inițiere a procedurii făceau referire la măsura în care Trezoreria Securității Sociale a acționat ca un creditor privat în negocierile sale privind datoria societății Pickman.

(37) În primul rând, în baza legislației spaniole, creditele cu privire la contribuțiile de securitate socială beneficiază de un tratament preferențial, care constă în posibilitatea încheierii unui acord special în locul participării la procedurile prevăzute pentru creditorii nepreferențiali ([1]).

(38) În această privință, informațiile transmise de autoritățile spaniole și confirmate de copiile celor două acorduri arată faptul că acordul special încheiat între Trezoreria Securității Sociale și Pickman a fost mai favorabil decât acordul încheiat între societate și creditorii generali. De fapt, acesta din urmă a asigurat creditorilor generali doar posibilitatea de a alege între recuperarea a 5 % din creanțe în termen de 75 de zile sau a 20 % din acestea în termen de 17 ani fără dobândă, în timp ce acordul special permitea statului să recupereze 18 % din creditul său în termen de 8 ani la o rată anuală a dobânzii de 3,25 %, iar acea datorie a fost recuperată în întregime în conformitate cu programul prevăzut.

(39) Comisia confirmă, de asemenea, faptul că, în eventualitatea lichidării (ipotetice) a societății Pickman, singura alternativă disponibilă pentru Trezoreria Securității Sociale ar fi fost să încerce să își recupereze creditul prin confiscarea anumitor bunuri corporale și necorporale specifice. Totuși, autoritățile spaniole au demonstrat în mod adecvat că aceasta nu ar fi fost o alternativă viabilă: confiscarea activelor corporale nu avea nicio valoare reală, ținând cont de statutul preferențial al unei ipoteci înregistrate anterior în favoarea entității publice RUMASA și este rezonabil să se accepte opinia autorităților spaniole conform căreia orice confiscare a activelor necorporale ar fi fost precară, ținând cont de dependența necesară în baza legislației spaniole de potențialii cumpărători pentru care acele active, odată separate de numele societății, ar avea cel mult o valoarea limitată. În consecință, se pare că lichidarea ar fi fost mai puțin favorabilă decât scenariul luat, de fapt, în considerare de către autoritățile spaniole, a căror poziție privilegiată a fost prevăzută în mod explicit în acordul special, a cărui clauză 10 prevedea în mod specific că acordul ar fi nul și neavenit în cazul în care, ulterior, s-ar conveni asupra unor condiții mai favorabile cu orice alt creditor.

([1]) A se vedea Decretul legislativ regal nr. 1/1994 din 20 iunie 1994 de aprobare a textului modificat al *Ley General de la Seguridad Social* [Legea generală privind securitatea socială], care face referire la articolul 1924 alineatul (1) din *Código Civil* [Codul Civil] și la articolul 913 alineatul (1) litera (D) din *Código de Comercio* [Codul Comercial].

(40) Având în vedere cele de mai sus, Comisia este mulțumită de faptul că s-a demonstrat în mod adecvat că Trezoreria Securității Sociale a acționat în conformitate cu principiul unui creditor într-o economie de piață, în conformitate cu hotărârea în cazul *Tubacex* [1], care caută alternativa ce va garanta, de fapt, recuperarea celei mai mari sume posibile în condițiile cele mai eficiente. Prin urmare, Comisia concluzionează că măsura constând în renunțarea la creanțele Pickman de securitate socială nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din tratat.

Măsura 7: Garanția publică pentru un împrumut

(41) În ceea ce privește măsura 7, Comisia și-a exprimat îndoielile în decizia de inițiere a procedurii cu privire la faptul că Pickman ar fi putut obține un împrumut de 1,6 milioane EUR de la banca Caja Provincial San Fernando de Sevilla y Jerez fără o garanție IDEA care să acopere 1,3 milioane EUR.

(42) Comisia a evaluat măsura în contextul Comunicării privind garanțiile. De fapt, astfel cum s-a menționat la secțiunea 4, o garanție individuală nu constituie ajutor de stat în baza articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE dacă (i) împrumutatul nu se află în dificultate financiară, (ii) împrumutatul poate, în principiu, să obțină un împrumut în condiții de piață fără intervenția statului, (iii) garanția este legată de o anumită tranzacție financiară, se constituie pentru o sumă fixă, nu acoperă mai mult de 80 % din împrumut și are o durată limitată, și (iv) s-a plătit un preț de piață pentru garanția care reflectă diferiți factori, cum ar fi durata garanției și titlurile de valoare acordate.

(43) Pe baza Comunicării privind garanțiile și a practicilor în materie ale Comisiei, condiția (iii) a fost îndeplinită deoarece garanția, care nu a fost pusă în aplicare, este legată de un împrumut specific, limitat la un termen de 10 ani, și acoperă doar 80 % din împrumut, respectiv o sumă fixă de 1,3 milioane EUR.

(44) În ceea ce privește condiția (i), Comisia consideră că, la momentul obținerii împrumutului și garanției la 28 decembrie 2005, perioada de restructurare nu se încheiase. Cu toate acestea, este adevărat că, în luna decembrie 2005, situația financiară a societății Pickman se îmbunătățise considerabil, iar planul de restructurare ajunsese la etapa de consolidare, înregistrându-se profituri de 0,7 milioane EUR în 2006. Din aceste motive, nu poate fi exclus faptul că Pickman nu se mai afla în dificultate în momentul acordării garanției. Totuși, deoarece perioada de restructurare nu ajunsese la final, nu se poate exclude faptul că Pickman nu se afla în dificultate. Prin urmare, Comisia nu poate exclude faptul că garanția nu a fost evaluată în conformitate cu condițiile de piață.

(45) În ceea ce privește condiția (ii), trebuie afirmat faptul că, în 2004, atunci când societatea putea fi calificată drept întreprindere aflată în dificultate, Pickman a obținut un împrumut de 3,3 milioane EUR de la Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Huelva y Sevilla deoarece a putut să îl asigure în întregime prin ipotecarea unei părți a activelor societății.

(46) *A fortiori*, nu se poate spune că Pickman nu ar fi putut obține un împrumut fără intervenția statului la sfârșitul lui 2005, deoarece, spre deosebire de situația din 2004 când nu a reușit să obțină un împrumut fără intervenția statului, prima parte a procesului de restructurare se încheiase, iar planul fusese consolidat pe baza unei situații financiare mai solide. În plus, Pickman a garantat împrumutul său din 2004 direct cu banca, și nu cu IDEA. De asemenea, faptul că banca Caja Provincial San Fernando de Sevilla y Jerez a convenit să acorde Pickman un împrumut în condiții de piață și și-a asumat riscul corespunzător unui procent de 20 % din împrumut fără nicio garanție sau titlu de valoare suplimentar asupra acelei părți din împrumut confirmă respectiva constatare.

(47) Având în vedere cele de mai sus, deși Comisia nu poate exclude faptul că, la 28 decembrie 2005, Pickman încă mai putea fi calificată drept întreprindere aflată în dificultate, aceasta este, totuși, de părere că Pickman ar fi putut obține, în principiu, un împrumut în condiții de piață fără intervenția statului. În consecință, valoarea ajutorului de stat nu corespunde valorii totale a împrumutului, ci, mai degrabă, potențialului avantaj economic derivat din acea garanție de stat.

(48) În final, în ceea ce privește condiția (iv), Comisia confirmă faptul că împrumutul a fost acordat pentru 10 ani la prețul pieței, respectiv la rata dobânzii Euribor, care la acel moment era de 2,783 puncte, plus 1,25 %, fiind comparabilă cu cea care se înregistra pe piața spaniolă pentru împrumuturile acordate firmelor sănătoase. În ceea ce privește prețul achitat pentru garanție, astfel cum s-a subliniat mai sus, întrucât nu se poate exclude faptul că Pickman se afla în dificultate, trebuie să se stabilească măsura în care prima a corespuns primelor de pe piață. În acest caz, nu poate fi exclus faptul că, dată fiind situația întreprinderii, prima respectivă conținea un element de ajutor. Cu toate acestea, trebuie să se sublinieze, de asemenea, faptul că, având în vedere practicile Comisiei din acel moment, elementul de ajutor pare să fie relativ limitat. În primul rând, Comisia accepta faptul că o primă de garantare de 1,5 % nu reprezintă ajutor de stat în conformitate cu practicile sale de acceptare a unei prime de 0,5 % în cazul schemelor de garantare pentru societățile sănătoase fără depozit de garantare [2]. În acest caz, prima este de trei ori mai mare. În al doilea

[1] Hotărârea Curții de Justiție a Comunităților Europene în cauza C-342/96, *Spania/Comisia (Tubacex)*, Rec., 1996, p. I-2459.

[2] A se vedea, de exemplu, cazul N 512/07 (JO C 12, 17.1.2009, p. 1).

rând, garanția a fost asigurată, în acest caz, printr-o ipotecă în favoarea statului evaluată la 10 962 598,56 EUR la 31 mai 2005 și la 12 512 066,27 EUR la 4 octombrie 2007.

(49) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că Pickman ar fi putut obține un împrumut fără intervenția statului pe baza titlului de valoare de înaltă calitate și a situației financiare îmbunătățite. Prin urmare, ajutorul nu trebuie calculat pe baza valorii totale a împrumutului. Ajutorul constă în diferența dintre prima achitată și prima pe care ar fi trebuit să o plătească o societate aflată într-o situație similară, luând în considerare garanția financiară totală obținută. Având în vedere valoarea redusă a împrumutului de 1,6 milioane EUR, calitatea superioară a garanției și faptul că s-a încasat o primă de 1,5 %, Comisia consideră că elementul de ajutor nu va depăși 100 000 EUR, pragul *de minimis* aplicabil la momentul respectiv ([1]).

Măsurile 3-6: Împrumuturile participative și subvențiile

(50) În ceea ce privește măsurile 3-6, Comisia și-a exprimat îndoielile în decizia de inițiere a procedurii conform cărora acestea ar putea fi privite ca neconstituind ajutor de stat pe baza principiului investitorului în economia de piață.

(51) Acele îndoieli sunt confirmate în prezenta decizie: subvențiile au fost nerambursabile, iar împrumuturile participative au trebuit rambursate anual prin intermediul unui transfer de 10 % din profiturile nepurtătoare de dobândă. Prin urmare, este clar faptul că Guvernul Regional din Andaluzia nu a acționat ca un investitor în economia de piață, deoarece nu se aștepta la un profit la investiție. În plus, aceste măsuri, acordate în contextul unui plan de restructurare pentru perioada 2004-2009, au fost aprobate de Guvernul Regional din Andaluzia, putând fi atribuite, prin urmare, unei autorități de stat sau publice. Măsurile au acordat unui singur beneficiar, Pickman, un avantaj selectiv sub formă de împrumuturi preferențiale și subvențiilor directe care, în general, nu sunt puse la dispoziția altor societăți. Pickman operează în segmentul de piață al veselei, articolelor din ceramică și articolelor din porțelan. Deoarece aceste produse sunt comercializate în cadrul Comunității, măsurile în discuție amenință să denatureze concurența și să afecteze comerțul dintre statele membre. Spania nu pune la îndoială calificarea acestor măsuri ca ajutor de stat.

(52) În consecință, măsurile 3-6 constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, iar posibila lor compatibilitate trebuie evaluată corespunzător. Faptul că ajutorul a fost deja acordat, prin încălcarea obligației statelor membre de notificare prealabilă, stipulată la articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE, determină caracterul ilegal al acestui ajutor.

Compatibilitatea ajutorului

(53) Articolul 87 alineatele (2) și (3) din Tratatul CE prevăd excepții de la incompatibilitatea generală descrisă la alineatul (1) al articolului respectiv. În special, în baza articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE, ajutorul pentru facilitarea dezvoltării anumitor activități economice sau a anumitor domenii economice, în cazul în care acest ajutor nu afectează în mod negativ condițiile de comercializare într-o măsură contrară interesului comun, poate fi considerat compatibil cu piața comună.

(54) Deoarece măsura 7 nu constituie ajutor de stat (a se vedea considerentele 41-50 de mai sus), contrar evaluării preliminare din decizia de inițiere a procedurii, Comisia este de părere că nu este necesară evaluarea compatibilității măsurilor 3-6 pe baza Liniilor directoare din 2004.

(55) De fapt, la punctul 104 din Liniile directoare din 2004 se evidențiază următoarele: „Comisia examinează compatibilitatea cu piața comună a oricărui ajutor de salvare sau restructurare acordat fără autorizarea sa și care, în consecință, încalcă articolul 88 alineatul (3) din tratat pe baza prezentelor linii directoare, în cazul în care ajutorul este acordat integral sau parțial după publicarea liniilor directoare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*."

(56) În această privință, Comisia confirmă faptul că măsurile 3-6, o operațiune unică în baza unui plan de restructurare, au fost acordate la data aprobării planului de către autoritățile spaniole, 2 martie 2004, nicio parte din ajutor nefiind acordată după publicarea Liniilor directoare din 2004. Prin urmare, se aplică Liniile directoare din 1999.

(57) Secțiunea 3.2.2 din Liniile directoare din 1999 stipulează condițiile pentru autorizarea ajutorului de restructurare, sub rezerva dispozițiilor speciale ale punctului 55, care, în cazul IMM-urilor, prevede o aplicare mai puțin strictă a condițiilor în discuție și, în special, caracterul neobligatoriu al măsurilor compensatorii. Comisia a efectuat această evaluare specifică, *inter alia*, într-un caz care, în mod asemănător, făcea referire la un IMM care opera în sectorul producției de vase de ceramică și articole de porțelan, și anume societatea Porcelanas del Principado ([2]).

([1]) Regulamentul (CE) nr. 69/2001 al Comisiei din 12 ianuarie 2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE în cazul ajutoarelor *de minimis* (JO L 10, 13.1.2001, p. 30).

([2]) A se vedea Decizia 2004/32/CE a Comisiei (JO L 11, 16.1.2004, p. 1).

(58) În primul rând, societatea trebuie privită ca o întreprindere aflată în dificultate în sensul liniilor directoare. Așa cum au confirmat autoritățile spaniole, până în 2004, Pickman s-a aflat într-o astfel de situație, lucru demonstrat de faptul că aceasta deținea fonduri proprii negative și pierderi în creștere, pe fondul prescrierii unei ipoteci constituite asupra unora dintre activele sale în favoarea societății RUMASA, care ar fi determinat, cel mai probabil, ieșirea de pe piață în scurt timp.

(59) În al doilea rând, acordarea ajutorului este condiționată de punerea în aplicare a planului de restructurare, a cărui durată trebuie să fie cât mai scurtă posibil și care trebuie să restabilească viabilitatea pe termen lung a societății într-o perioadă de timp rezonabilă pe baza estimărilor realiste în ceea ce privește viitoarele condiții de operare. În ceea ce privește IMM-urile, în conformitate cu practicile Comisiei, prin dispozițiile incluse la considerentul 55 s-a înțeles că nu era necesar ca însăși Comisia să aprobe un astfel de plan în cazul schemelor aplicabile IMM-urilor.

(60) Așa cum au observat autoritățile spaniole, Pickman a trimis autorităților naționale un plan de restructurare, elaborat de experți independenți ai societății Auditoría y Consulta S.A., care

— descrie circumstanțele care au dus la dificultățile societății: proprietatea și administrarea instabilă și inadecvată, demotivarea cauzată de supradimensionare și un dezechilibru al organizării personalului, o rată de eșec ridicată și costuri unitare mari în comparație cu concurenții, stocuri excedentare, rată scăzută a utilizării, absența oricărei strategii pe termen mediu sau lung și politici de vânzare;

— analizează situația economică și financiară a Pickman pe baza datelor pentru anii 2000-2003: fonduri proprii negative, confiscarea anumitor active, coeficienți ridicați de îndatorare și probleme grave privind lichiditățile, scăderea rentabilității și valorii vânzărilor, împreună cu creșterea relativă ulterioară a impactului costurilor de personal;

— identifică poziția competitivă a Pickman pe piața relevantă, cu cote de piață foarte scăzute în comparație cu concurenții săi, subliniind atât punctele sale slabe, cât și pe cele tari, în primul rând reputația sa remarcabilă în ceea ce privește calitatea și valoarea culturală și istorică acordată tradițiilor spaniole.

(61) De asemenea, planul de restructurare a fost împărțit în două etape diferite: prima a programat majoritatea măsurilor de intervenție pentru 2004, în timp ce a doua etapă a constat în consolidarea progresivă a situației generale a Pickman în anii 2005-2009 (a se vedea tabelul 2 de mai jos). Măsurile de intervenție, care vizau rectificarea deficiențelor structurale ale întreprinderii și garantarea viabilității sale pe termen lung, se refereau la stabilirea unei noi structuri de administrare, planificarea unei organigrame adecvate procesului de fabricație, reducerea și reorganizarea forței de muncă, negocierea unui nou contract colectiv de muncă, reorganizarea activităților fabricii în scopul optimizării, modernizarea semnificativă în domeniul tehnic și IT, investiții de personal și campanii de marketing la nivelul unui departament comercial, constituirea unor noi canale de distribuție, reechilibrarea fondurilor proprii și a capitalul social, ajustarea coeficientului de îndatorare și achiziționarea unui nivel minim de lichidități.

(62) În cadrul planului, măsurile de intervenție susmenționate prezintă diferite scenarii, care reflectă cel mai optimist caz, cel mai pesimist caz și scenariile intermediare, iar adoptarea estimărilor intermediare privind o productivitate de 75 % și nivelurile de vânzări care reflectă estimările înregistrate de societate în 2002 par să constituie previziuni financiare realiste, ale căror valori esențiale sunt prezentate în tabelul 1 de mai jos și care au fost efectiv obținute până în prezent.

Tabelul 1

(milioane EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Cifră de afaceri	2,7	4,4	6,5	7,5	9,3	10,6
Fonduri proprii	– 7,1	– 7,9	– 7,2	– 5,8	– 2,9	0,9
Cheltuieli de exploatare	– 5,5	– 5,4	– 5,5	– 5,2	– 5,3	– 5,6
Costuri de personal	– 3,2	– 3,2	– 3,2	– 3,1	– 3,2	– 3,3
Active financiare	0,4	0,01	0,1	0,07	0,1	0,2
Rezultat de exploatare	– 1,9	– 0,2	1,4	2,0	3,5	4,6

(63) În al treilea rând, orice denaturare necorespunzătoare a concurenței trebuie evitată. Deoarece „ajutorul acordat categoriei de întreprinderi mici și mijlocii tinde să afecteze condițiile de comercializare într-o mai mică măsură decât cel acordat firmelor mari", „acordarea de ajutoare de restructurare IMM-urilor nu va fi, în mod normal, legată de măsuri compensatorii" (punctul 55 din Liniile directoare din 1999). În această privință, trebuie remarcat că Pickman este o întreprindere medie cu 137 de angajați, vânzări de 2 milioane de EUR în 2003 și o cotă de piață limitată la nivel comunitar. De asemenea, trebuie remarcat faptul că, în cazul Porcelanas del Principado, întreprindere medie care operează în același sector, Comisia nu a impus niciun fel de măsuri compensatorii. Urmând aceleași practici, denaturarea limitată pe care o poate determina ajutorul acordat Pickman nu presupune adoptarea niciunei măsuri compensatorii.

(64) De asemenea, în cazul Pickman, se pare că (i) nu se estimează ca planul de restructurare să ducă la o creștere a capacității; (ii) forța de muncă a societății trebuie reorganizată, realizându-se o reducere a personalului în cazul anumitor fabrici și investiții în domeniile comercial și IT; (iii) Pickman este o societate mică, prin aceasta înțelegând că poate beneficia de ajutor; (iv) potențiala prezență a societății pe piață este foarte limitată și a fost încă și mai limitată în 2003, în comparație cu concurenții săi (a se vedea studiul de piață la care se face referire mai sus); și (v) în conformitate cu harta ajutoarelor regionale din Spania pentru perioada 2000-2006 ([1]), Andaluzia a fost o regiune NUTS II și, pe baza PIB/SPC pe cap de locuitor sub 60 % în comparație cu media comunitară, a îndeplinit cerințele articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE.

(65) Având în vedere cele de mai sus, în special angajamentul Pickman de a nu-și mări capacitatea, faptul că beneficiarul se încadrează în definiția unui IMM, are o poziție competitivă limitată și se situează într-o regiune asistată, Comisia, în conformitate cu practicile sale standard, consideră că a treia condiție este îndeplinită deoarece denaturarea concurenței cauzată de măsuri este limitată și, cu siguranță, nu într-o măsură contrară interesului comun.

(66) În al patrulea rând, valoarea și intensitatea ajutorului trebuie limitate strict la minimul necesar pentru a permite realizarea restructurării în funcție de resursele financiare existente ale întreprinderii. Se așteaptă ca beneficiarul ajutorului să aibă o contribuție semnificativă la planul de restructurare din propriile sale resurse, deoarece acest lucru este considerat a fi un semn că piețele cred în posibilitatea restabilirii viabilității.

(67) De asemenea, valoarea ajutorului acordat de autoritățile spaniole către Pickman s-a ridicat la un total de 4,46 milioane EUR. O parte semnificativă a ajutorului a trebuit utilizată pentru efectuarea plăților către creditorii pe termen scurt („Inversiones Jara S.A" și „Faïencerie de Bouskoura"), în timp ce subvențiile s-au îndreptat către sprijinirea costurilor forței de muncă și, mai ales, a investițiilor care trebuiau realizate de-a lungul anilor, astfel cum sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2

(milioane EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Investiții corporale și necorporale (*)	1,3	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06

(*) Investițiile iau forma costurilor pentru echipamente IT și software (45 %), construcții (1,5 %), echipamente tehnice (12 %) și alte instalații (3 %).

(68) În plus, Pickman a contribuit la propria viabilitate cu suma de 6,24 milioane EUR, constituită din împrumuturi private obținute de către noul proprietar în condițiile pieței fără nicio formă de sprijin public. Suma respectivă reprezintă 58,3 % din finanțarea totală, ceea ce înseamnă că, prin urmare, Pickman a avut o „contribuție semnificativă" pe deplin conformă cu dispozițiile Liniilor directoare din 1999. În plus, activele financiare ale societății, astfel cum s-a stipulat în tabelul 1, arată clar faptul că nu se estimează ca planul să ducă la o lichiditate excesivă. Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul este limitat la minimul necesar restabilirii viabilității întreprinderii.

([1]) Consultați decizia Comisiei în cazul N 773/1999, Harta ajutoarelor regionale pentru perioada 2000-2006 (JO C 184, 1.7.2000, p. 22).

(69) În concluzie, Comisia este de părere că, având în vedere cele de mai sus, măsurile 3-6, astfel cum sunt prezentate în planul de restructurare al Pickman, îndeplinesc condițiile prevăzute pentru IMM-uri în Liniile directoare din 1999 și trebuie privite ca fiind compatibile cu piața comună în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE.

8. **CONCLUZIE**

(70) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că:

(a) măsura 2 nu constituie ajutor de stat deoarece Trezoreria Securității Sociale a acționat în conformitate cu grija unui creditor ipotetic într-o economie de piață;

(b) măsurile 3-6 constituie ajutor de stat compatibil cu piața comună, în conformitate cu Liniile directoare din 1999;

(c) măsura 7 conține un element de ajutor de stat, însă acesta s-a aflat sub pragul *de minimis* aplicabil în momentul acordării,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul acordat de Spania prin intermediul măsurii 2, care implică renunțarea la creanțele de securitate socială în baza unui acord special separat de acordul general cu creditorii, nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE deoarece este conform cu principiul unui creditor privat într-o economie de piață.

Ajutorul acordat de către Spania prin intermediul măsurilor 3, 4, 5 și 6, legat de împrumuturile participative și subvențiile acordate de către Guvernul Regional din Andaluzia în contextul unui plan de restructurare transmis doar la nivel național, constituie ajutor de stat ilegal care, în baza articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE, este compatibil cu piața comună.

Ajutorul acordat de Spania prin intermediul măsurii 7, care constă într-o garanție din partea Guvernului Regional din Andaluzia de 1,3 milioane EUR la un împrumut de 1,6 milioane EUR, constituie un ajutor *de minimis* care nu cade sub incidența sferei de aplicare a articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Regatului Spaniei.

Adoptată la Bruxelles, 13 mai 2009.

Pentru Comisie
Neelie KROES
Membru al Comisiei